

ዳኞች:- ተሻገር ገ/ሥላሴ

አልማው ወሌ

ረታ ቶሎማ

አዳነ ንጉሴ

ሙስጠፋ አህመድ

አመልካች:- ኒው ጄኔራሽን ዩኒቨርሲቲ ኮሌጅ ጠበቃ ንጋቱ ታደሰ ቀረቡ

ተጠሪ:- አቶ ለገሠ ደሣለኝ - ቀረቡ

መዝገቡ የተቀጠረው ለምርመራ ሲሆን፤ መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ይህ የሰበር ጉዳይ የቀረበው በግራ ቀኝ መካከል የነበረው የሥራ ግንኙነት የተቋረጠው በሕገ መሠረት ነው ወይስ አይደለም? የሚለውን አከራካሪ ነጥብ በሥር ፍ/ቤቶች በነበረው ክርክር ከተረጋገጡት የፍሬ ነገር ጉዳዮች በመነሣት አግባብነት ያለውን የሕግ ትርጉም ለመስጠት ሲባል ነው።

የአሁን ተጠሪ ሕገ ክሊህንገው ውጭ አመልካች የሥራ ውሌን አቋርጧል፤ ስለሆነም ለሕገ ወጥ ስንብት በሕገ የተፈቀደውን ልዩ ልዩ ክፍያዎች ይፈጽምልኝ በማለት የክፍያ ዓይነቶችን ዘርዘር ዳኝነት ሲጠይቅ፤ የአሁን አመልካች በበኩሉ ተጠሪ ከየካቲት 20 እስከ 26 ቀን 2004 ዓ.ም ድረስ ባሉት ተከታታይ ቀናት በሥራ ገበታው ባለመገኘቱ ምክንያት የሥራ ውሉ በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 27/1/ለ/ በሚያዘው መሠረት እንዲቋረጥ ተደርጓል። ስለሆነም ለሕጋዊ ስንብት ክፍያ እንድንፈጽም አንገደድም በማለት ተከራክሯል።

ሆኖም የአሁን አመልካች በሁለተኛው ወሰን የትምህርት ክፍለ ጊዜ ለመምህራን የሚያስተምሩትን የትምህርት ዓይነቶች /ኮርሶችን/ ሲደለድል፤ ለአሁን ተጠሪ እንደ መምህርነቱ የሚያስተምረውን የትምህርት ዓይነት ለመመደብ የሚቻልበትን ምክንያት ሳይገልፅ የሚያስተምረውን ኮርስ እንዲያገኝ ስለማድረግና የኮርስ ድልደላ ከመደረጉ በፊት የነበረውን የጥር ወር ደመወዝ እንዳይከፈለው ማገዳት፤ ለምን እንዳይከፈል እንደተደረገ ተጠሪ በጽሑፍ ከመግለጽ ጋር ይኸው ደመወዝ እንዲከፈለው የካቲት 13 ቀን 2004 ዓ.ም ሲጠይቅ በጥያቄው መሠረት ያልተከፈለው ከመሆኑም በላይ ባለመክፈል የሚያስችል በቂ ምክንያት ስለመኖሩ አመልካች በአሠሪነቱ መልስ እንዳልሰጠው የተረጋገጡ እውነታዎች ናቸው።

አመልካችም እነዚህን ሁኔታዎች ይቀበልና ተጠሪው የሚያስተምረውን ኮርስ አለመደልደል መብቱ እስካልተጓደለበት ድረስ ከሥራ እንዳሰናበትነው ሊያስቆጥር አይችልም በማለት ይከራከር እንጂ አመልካች ያደረገው ተግባር ተጠሪው የሚያስተምረውን የትምህርት ዓይነት አለመስጠቱ ብቻ ሳይሆን የትምህርት ዓይነቶች ለመምህራን ከመደልደላቸው በፊት ያለውን የጥር ወር ደመወዝ ለመክፈል እምቢተኛ የሆነበትን በቂ ምክንያት አቅርቦ አላስረዳም ስለሆነም የአሁን አመልካች እንደውላቸው ሠራተኛው የሚሠራውን ሥራ የማቅረብ በሕግ ግዴታ ያለበት መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ፤ አመልካች ተጠሪው የሚያስተምረውን ትምህርት ደልድሎ አለመስጠቱ ብቻ ሳይሆን በተቀጣሪነቱ ሊያገኝ የሚገባውንም የጥር ወር ደመወዝ እንዳይከፈለው አድርጓል(ነፍጉታል)። ስለሆነም የተጠሪው መብት እስካልተጓደለ ድረስ የሚያስተምረውን የትምህርት ዓይነት አለመደልደል ሠራተኛውን ለማሰናበት ተፈልጎ እንደተደረገ ተግባር ሊቆጠር አይገባም የሚለው ክርክሩ በሥር ፍ/ቤት በፍሬ ነገር ደረጃ የተረጋገጠውን ያለበቁ ምክንያት ደመወዝ የማግኘት መብቱን ክልካላ ያላገናዘበ፤ በመሆኑ ክርክሩ ሕጋዊ መሠረት ያለው አይደለም።

በመሆኑም የአሁን አመልካች የተጠሪን የጥር ወር ደመወዝ እንዳይከፈል ለማድረግ የሚያበቃው ሕጋዊ ወይም በቂ ምክንያት ሳይኖረው የዚህን የጥር ወር ደመወዝ እንዳይከፈል የከለከለው መሆኑና በተከታዩም በየካቲት ወር ተጠሪው ሠራተኛ መሆኑን ተቀብሎ የሚሠራው ሥራ እንዳይሰጠው የከለከለበት ወር መሆኑ እየታወቀ እና እነዚህም ሁለት ተግባራት ድርብ ውጤት ተጠሪው የአመልካች ሠራተኛ መሆኑን ተገንዝቦ እንደማንኛውም ሠራተኛ የሥራ ቀንና የሥራ ሥዓት አክብሮ እንዲገኝ ከማድረግ ይልቅ ሠራተኛነቱን ያልተቀበለው መሆኑን የሚያመለክት ሆኖ እያለ እንደገና ተጠሪው በዚህ በየካቲት ወር በነበረው የሥራ ጊዜ ከየካቲት 20 እስከ የካቲት 26 ቀን ባሉት ከአምስት ተከታታይ ቀናት በላይ ከሥራ ገበታው ስለቀረ ተሰናብቷል። ይህም ሕጋዊ ስንበት መሆኑን ያመለክታል የሚለው ክርክሩ በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 27(1)(ለ) የተመለከተውን ድንጋጌ ይዘት መንፈስና ዓላማ መሠረት ያላደረገ፤ ድንጋጌውን ተፈጻሚ ለማድረግ የሚያበቁ ሁኔታዎችን ያላሟላ ክርክር በመሆኑ የሥር ፍ/ቤቶች የአሁን ተጠሪ ከአመልካች ድርጅት በሕጉ ከተደነገገው ውጭ እንዲሰናበት ተደርጓል፤ ስንብቱ ሕገ-ወጥ ነው በማለት ለዚህ ዓይነት ሕገ-ወጥ ስንብት ሊከፈል የሚገባውን የክፍያ ዓይነትና መጠን ገልፀው የሰጡት ትርጉም ሕጋዊ እንጂ መሠረታዊ የሕግ ስህተት የተፈፀመበት ሆኖ አላገኘነውም።

ው ሣ ኔ

1. በዚህ ጉዳይ ላይ ይግባኝ ሰሚው የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት በክ/መ/ቁጥር 125715 በቀን 18/11/2004 ዓ.ም የሰጠው የመጨረሻ ፍርድ ፀንቷል።
2. የአሁን አመልካች በሰበር ደረጃ ያቀረበው ክርክር ሕጋዊ መሠረት ያለው አይደለም ብለናል።
3. የአሁን አመልካች ተጠሪን በሕጉ ከተደነገገው ውጭ ከሥራ አሰናብቶታል፤ ስንብቱ ሕገ-ወጥ ነው በማለትና ለዚህ ሕገ-ወጥ ስንብት የሁለት ወር ደመወዝ በማስጠንቀቂያ ምክንያት፤ የሥራ ስንብት 2,125.00 /ሁለት ሺህ አንድ መቶ ሃያ አምስት ብር/ የካሣ ክፍያ ብር 9000.00 /ዘጠኝ ሺህ ብር/ ያልተከፈለው የጥር ወር ደመወዝ ብር 1500.00 /አንድ ሺህ አምስት መቶ ብር/ ከብር 400.00 /አራት መቶ ብር/ የወጭና ኪሣራ ገንዘብ ጋር ይከፈለው መባሉ አግባብ ነው ብለናል።
4. በዚህ የሰበር ደረጃ ግራ ቀኙ ሲከራከሩ በክርክሩ ምክንያት ያወጡትን ወጭና ኪሣራ የየራሳቸውን ይቻሉ።

መዝገቡ ተዘግቷል። ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ ብለናል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ት.ዘ